

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 2/23

Luxemburg, 12 januari 2023

Arrest van het Hof in de gevoegde zaken C-702/20 | DOBELES HES en C-17/21 | GM

De invoering van een steunmaatregel als zodanig kan niet voortvloeien uit een gerechtelijke beslissing

Letland heeft op 5 mei 2005 een wet vastgesteld tot wijziging van de procedure op grond waarvan elektriciteitsproducenten hun productieoverschotten tegen een verhoogd tarief konden verkopen. In deze wet (die van kracht was van 8 juni 2005 tot en met 31 december 2014) was bepaald dat de producenten van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen die op 8 juni 2005 reeds met hun activiteit waren begonnen, verder konden profiteren van de vroegere voorwaarden, die met name gunstiger waren voor wat betreft de prijzen die werden gehanteerd bij de verkoop tegen een verhoogd tarief. DOBELES HES SIA en GM SIA zijn twee Letse ondernemingen die waterkrachtcentrales exploiteren en aldus elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen produceren. Na de inwerkingtreding van bovenbedoelde wet heeft de toezichthoudende instantie die belast is met het bepalen van de gemiddelde elektriciteitsprijs deze wet aldus uitgelegd dat zij tot gevolg had dat het gemiddelde tarief voor de verkoop van elektriciteit voor producenten van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen werd bevroren op de op 7 juni 2005 geldende waarde. Deze instantie heeft dat tarief dus niet langer geactualiseerd.

Als reactie hierop hebben de verzoekende ondernemingen van de toezichthoudende instantie een „schadevergoeding” gevorderd voor de verliezen die zij als gevolg van het bevroren van het tarief hebben geleden. De toezichthoudende instantie heeft deze vorderingen afgewezen, maar de Letse bestuursrechter heeft de beroepen die de verzoekende ondernemingen tegen die afwijzing hadden ingesteld, gedeeltelijk toegewezen.

De hoogste rechterlijke instantie van Letland, waarbij cassatieberoep is ingesteld, vraagt het Hof van Justitie om uitlegging van artikel 107, lid 1, en artikel 108, lid 3, VWEU, van de verordening betreffende de-minimissteun¹ (staatssteun in het kader waarvan lage bedragen worden uitgekeerd en die daarom niet hoeft te worden aangemeld bij de Commissie), en van de verordening tot vaststelling van nadere bepalingen voor de toepassing van artikel 108 VWEU².

Het Hof oordeelt allereerst dat er twee alternatieve criteria zijn om te bepalen of voor een gegeven steunmaatregel „staatsmiddelen” zijn aangewend, hetgeen vereist is om de betrokken steun te kunnen aanmerken als „staatssteun” in de zin van artikel 107, lid 1, VWEU: het moet ofwel gaan om middelen die middels een belasting of een andere krachtens nationale wetgeving verplichte heffing worden geïnd en die overeenkomstig deze wetgeving worden beheerd en verdeeld, ofwel om bedragen die constant onder

¹ Verordening (EU) nr. 1407/2013 van de Commissie van 18 december 2013 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun (PB 2013, L 352, blz. 1).

² Verordening (EU) 2015/1589 van de Raad van 13 juli 2015 tot vaststelling van nadere bepalingen voor de toepassing van artikel 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (PB 2015, L 248, blz. 9).

staatscontrole staan.

Het Hof merkt in dit verband op dat het voor de beoordeling van de vraag of het voordeel dat hierin bestaat dat elektriciteit wordt afgenomen tegen een verhoogd tarief, als staatssteun moet worden aangemerkt, irrelevant is vanaf welke datum de Letse elektriciteitsmarkt wordt geacht volledig te zijn geliberaliseerd. **Voor de kwalificatie van een voordeel als „staatssteun” geldt namelijk niet de voorwaarde dat de betrokken markt eerst volledig is geliberaliseerd.**

Het Hof brengt ook in herinnering dat steunmaatregelen, als maatregelen van de overheid ter begunstiging van bepaalde ondernemingen of bepaalde producten, een fundamenteel ander karakter hebben dan schadevergoedingen die de nationale autoriteiten eventueel aan particulieren moeten betalen wegens schade die zij hun hebben berokkend. Schadevergoedingen vormen dus geen staatssteun in de zin van het Unierecht. Om te bepalen of bedragen „staatssteun” vormen, is het echter niet van belang dat beroepen waarmee wordt beoogd uitbetaling van die bedragen te verkrijgen, naar nationaal recht als „schadevorderingen” of „vorderingen tot schadevergoeding” worden aangemerkt.

Wanneer een nationale regeling een „steunmaatregel” heeft ingevoerd, vormt de uitbetaling van een op basis van deze regeling in rechte gevorderd bedrag eveneens een dergelijke steunmaatregel.

In antwoord op een argument van de Commissie **verklaart het Hof voor recht dat de invoering van een steunmaatregel als zodanig niet kan voortvloeien uit een gerechtelijke beslissing. Een dergelijke invoering vloeit immers voort uit een opportuiniteitsbeoordeling die niet behoort tot de taken en bevoegdheden van een rechter.**

Wat vervolgens de toepasselijkheid van de Unieregels op het gebied van de-minimissteun betreft, merkt het Hof op dat aan de hand van het totaal van de bedragen die verzoeksters reeds hebben ontvangen en nog vorderen voor de referentieperiode, gesteld dat dit staatssteun betreft, moet worden beoordeeld of het gaat om de-minimissteun.

Ten slotte moet de nationale rechter bij wie een vordering wordt ingesteld tot uitbetaling van steun die onrechtmatig is omdat hij niet bij de Commissie is aangemeld hoewel hij geen de-minimissteun is, die vordering afwijzen. De nationale rechter kan een vordering tot uitbetaling van een bedrag dat niet bij de Commissie aangemelde nieuwe steun vormt echter wel toewijzen op voorwaarde dat de betrokken nationale autoriteiten deze steun eerst naar behoren aanmelden bij de Commissie en zij daarvoor toestemming geeft of wordt geacht deze te hebben gegeven.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst en samenvatting](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught @(+352) 4303 2170

Volg ons!

